

İSTİDAD

Konuşmak, yazmak, resim yapmak, inanmak, sevmek, hoşlanmak, lezzet almak gibi sınırsız beceriler birer istidat çekirdeği olarak insan ruhuna konulmuştur. İrade veya çevrenin etkisiyle bunlar gelişirler. Cenâb-ı Hak diğer varlıkların ruhlarına da, onlara uygun istidatlar koymuştur.

Bu kelime bazen “kabiliyet” anlamında da kullanılır. Bununla birlikte, istidat ile kâbiliyet arasında, çok ince bir mânâ farkı da vardır. Şöyle ki: Kâbiliyet (yetenek), dıştan gelen tesirleri alabilme gücü, kabul edebilirlik anlamını taşır. Halbuki isti'dat, ruhta potansiyel olarak var olan, gelişmeye müsait beceriler ve özelliklerdir.

Meselâ her insanın ruhunda konuşma istidadı vardır. Çocuk bu özelliğini, çevresindeki konuşmaları kâbiliyetiyle almak suretiyle geliştirir ve onlar gibi o da konuşmaya başlar.

İnsan, sonsuz denilebilecek kabiliyetlerle bu dünyaya gönderilir. İnsanın mahiyeti bir tarla gibidir. İyilik ve kötülük tohumları bu tarlada beraberce bulunur. Mesela, her insan hem cesur hem korkak, hem cömert hem cimri olabilecek kabiliyettedir. İnsan bunları doğru yahut yanlış şekilde yönlendirebilmektedir.